

Konsultacje publiczne dotyczące zmiany dyrektywy ramowej w sprawie odpadów

Pola oznaczone * należy obowiązkowo wypełnić.

Wprowadzenie

Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów przewiduje podstawowe zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarowania nimi na podstawie pięciostopniowej „hierarchii postępowania z odpadami”. Jej głównym celem jest ochrona środowiska i zdrowia ludzkiego. Określa ona najważniejsze definicje, a także minimalne normy dotyczące selektywnej zbiórki, cele w zakresie efektywności gospodarowania odpadami w odniesieniu do kilku strumieni odpadów oraz wymogi co do wydawania zezwoleń i sprawozdawczości. Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów przyczynia się do realizacji nadrzędnego celu UE, jakim jest oddzielenie wytwarzania odpadów od wzrostu gospodarczego. Cel ten nie został jeszcze osiągnięty; w rzeczywistości całkowita ilość wytwarzanych odpadów wzrasta. W 2018 r. w UE wytworzono średnio 5 234 kg odpadów na mieszkańca, przy czym znaczącymi wytwórcami odpadów pozostają sektor budowlany i górniczy (60%), sektor wytwórczy (10%) i gospodarstwa domowe (8%). 38% tych odpadów zostało poddanych recyklingowi. Ilość odpadów komunalnych wyniosła 496 kg na mieszkańca, z czego 48% zostało poddanych recyklingowi. Najwięcej wśród nich jest bioodpadów (34%), z których około 60% stanowią odpady żywnościowe.

Ponadto środki odnoszące się do konkretnych strumieni odpadów, takich jak oleje odpadowe i tekstylia, nadal są rozdrobnione. Na przykład zużycie tekstyliów w UE jest wysokie i w 2018 r. wyniosło 12,3 kg na mieszkańca, ale szacuje się, że mniej niż 1% wszystkich tekstyliów na świecie jest poddawanych recyklingowi w celu wytworzenia nowych tekstyliów.

Biorąc pod uwagę powyższe wyzwania, Komisja Europejska przeprowadza ukierunkowaną rewizję dyrektywy ramowej w sprawie odpadów. Ogólnym celem przeglądu jest zwiększenie poziomu ochrony środowiska i zdrowia publicznego przed skutkami gospodarowania odpadami. Do celów szczegółowych należy ograniczenie wytwarzania odpadów, zwiększenie poziomu ponownego użycia oraz udoskonalenie selektywnej zbiórki z myślą o propagowaniu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wysokiej jakości. Rewizja obejmie również kilka klauzul przeglądowych dyrektywy związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów, w tym zapobieganiem powstawaniu odpadów żywnościowych i gospodarowaniem odpadowymi olejami smarowymi. Będzie się ona opierać na ocenie skutków dotyczącej wykonalności oraz gospodarczych, środowiskowych i społecznych skutków różnych wariantów strategicznych. Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi lepszego stanowienia prawa [1] niniejsze konsultacje z zainteresowanymi stronami przeprowadza się w celu zgromadzenia dodatkowych dowodów.

Wypełnienie kwestionariusza zajmie około 20 minut, a na końcu będzie możliwość załączenia odpowiednich dokumentów (o maksymalnym rozmiarze 10 MB).

W przypadku pytań technicznych związanych z kwestionariuszem proszę przesłać wiadomość na następujący adres: ENV-WASTE-FRAMEWORK-DIRECTIVE-2023-REVIEW@ec.europa.eu

Każda opinia jest dla nas ważna, dlatego z góry dziękujemy za wypełnienie ankiety. Należy zauważyć, że podsumowanie odpowiedzi uzyskanych w ramach niniejszych konsultacji zostanie opublikowane na portalu „Wyraź swoją opinię”, a następnie zamieszczone w specjalnym załączniku do oceny skutków, w którym zostanie przedstawiona analiza informacji otrzymanych w wyniku wszystkich działań związanych z konsultacjami.

Dodatkowe informacje na temat dyrektywy ramowej w sprawie odpadów znajdują się na stronie internetowej DG ds. Środowiska: [podstawowe informacje](#). Więcej informacji na temat strat żywności i zapobiegania powstawaniu odpadów jest dostępnych [tutaj](#), a informacje o inicjatywie dotyczącej wniosku w sprawie celów dotyczących ograniczenia ilości odpadów żywnościowych można znaleźć [tutaj](#).

[1] Zestaw instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa (2021). NARZĘDZIE #52. Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_pl

Opinia na tematy związane z odpadami

PYTANIA DOTYCZĄCE ZMNIEJSZENIA ILOŚCI ODPADÓW I ZAPOBIEGANIA ICH POWSTAWANIU

a) Jeśli chodzi o ilość wytwarzanych odpadów, w jakim stopniu są Państwo zaniepokojeni następującymi kwestiami:

	Jestem bardzo zaniepokojony/-a	Jestem zaniepokojony/-a	Nie mam zdania	Nie jestem zaniepokojony/-a	Zupełnie nie jestem zaniepokojony/-a
Ich wpływem na środowisko	☒	☐	☐	☐	☐
Kosztami gospodarowania	☐	☒	☐	☐	☐
Ilością odpadów komunalnych (z gospodarstw domowych, podmiotów handlowych i biur)	☒	☐	☐	☐	☐
Ilością odpadów tekstylnych	☒	☐	☐	☐	☐
Ilością odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐

b) Jeśli chodzi o zapobieganie powstawaniu odpadów, w jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami (pytania te są skierowane do osób fizycznych lub gospodarstw domowych, więc proszę odpowiadać we własnym imieniu)?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam
Wiem, jak mogę zapobiegać powstawaniu odpadów	☐	☐	☐	☒	☐
Dysponuję informacjami, które pomogą mi zmniejszyć ilość wytwarzanych odpadów	☐	☐	☐	☒	☐
Ze względu na koszty podejmuję mniej działań związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów niż bym chciał/-a.	☐	☐	☒	☐	☐
Z powodu niedociągnięć w odpowiedniej infrastrukturze i usługach (np. odległość od punktów ponownego wykorzystania lub naprawy, wymagany wysiłek) podejmuję mniej działań związanych z zapobieganiem powstawaniu odpadów niż bym chciał/-a.	☒	☐	☐	☐	☐

c) Proszę wskazać, czy i jak często przy zakupie i konsumpcji towarów wykonują Państwo następujące czynności (pytania te są skierowane do osób fizycznych lub gospodarstw domowych, więc proszę odpowiadać we własnym imieniu).

	Zawsze (jeśli jest to możliwe)	Często	Czasami	Nigdy	Nie dotyczy
Przy zakupie towarów biorę pod uwagę powstawanie odpadów (np. możliwość naprawy, trwałość, ilość opakowania)	☒	☐	☐	☐	☐

Planuję zakupy spożywcze tak, aby uniknąć powstawania odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐
Wolę kupować towary używane	☐	☐	☒	☐	☐
Oddaję lub sprzedaję używane produkty do ponownego użycia	☐	☐	☐	☐	☒
Korzystam z wypożyczalni lub usług współdzielonych (np. współdzielenie narzędzi stosowanych w gospodarstwie domowym, rowerów, ubrań)	☐	☐	☒	☐	☐
Naprawiam produkty, które są zepsute, uszkodzone lub zużyte, aby móc dalej z nich korzystać.	☐	☒	☐	☐	☐
Samodzielnie wymieniam olej silnikowy, olej w skrzyni biegów itp. w swoim pojeździe i wiem, jak unieszkodliwiać olej odpadowy w sposób bezpieczny dla środowiska.	☐	☐	☐	☐	☒

d) Starania na rzecz zmniejszenia ilości odpadów mogą być utrudniane przez pewne bariery. W odniesieniu do każdego poniższego stwierdzenia proszę wskazać, jak ważne Państwa zdaniem są te bariery.

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Działania zapobiegawcze nie są wyraźnym celem działalności handlowej	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Konsumenci nie są przyzwyczajeni do podejmowania działań zapobiegawczych (np. prób naprawy zepsutego przedmiotu zamiast jego wymiany)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Oddawanie lub sprzedawanie produktów do ponownego użycia nie jest wygodne	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Działania zapobiegawcze są nieatrakcyjne z ekonomicznego punktu widzenia (np. naprawa jest zbyt kosztowna w porównaniu z zakupem nowego produktu)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Bariery prawne dla zapobiegania powstawaniu odpadów (np. odpowiedzialność, gwarancje, ponownie użyte przedmioty uznawane za odpady)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Zapobieganie powstawaniu odpadów jest trudne pod względem technicznym	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Nieskuteczna współpraca między głównymi podmiotami (np. podmiotami zbierającymi i zakładami ponownego użycia)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Utrata wygody przez konsumentów (np. potencjalne ograniczenie wyboru produktów)	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Brak danych umożliwiających monitorowanie i określanie najskuteczniejszych działań zapobiegających powstawaniu odpadów	☒	☐	☐	☐	☐	☐
inne	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Jeżeli wybrali Państwo „inne”, proszę rozwinąć swoją odpowiedź

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

brak danych dot. monitorowania ilości odpadów oraz dostępności do np. naprawy, oddawania jedzenia, informacji na temat punktów naprawczych. Dzisiejszy system nie działa na rzecz "consume less" a nadal na rzecz wzrostu sprzedaży i konsumpcji. Rządy i KE nie tworzą barier dla oferowania produktów, które są w użytku max 2 lata, dodatkowo nie tworzą kultury współdzielenia ani starannego gospodarowania żywnością.

e) W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
UE dysponuje skutecznymi środkami zapobiegania powstawaniu odpadów	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Mój kraj/samorząd terytorialny dysponuje skutecznymi środkami zapobiegania powstawaniu odpadów	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Mój pracodawca dysponuje skutecznymi środkami zapobiegania wytwarzaniu odpadów w miejscu pracy	☐	☐	☐	☐	☐	☒

f) W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi możliwych środków UE mających usprawnić zapobieganie powstawaniu odpadów?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Popieram bardziej szczegółowe gromadzenie danych w celu mierzenia wpływu środków zapobiegawczych	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram większe wykorzystanie instrumentów ekonomicznych do zapobiegania wytwarzaniu odpadów (np. system „płać za to, co wyrzucasz”)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram prawnie wiążące cele dotyczące ograniczenia wytwarzania odpadów (np. maksymalna ilość kilogramów odpadów na mieszkańca rocznie lub procentowe obniżenie obecnego poziomu odpadów)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram prawnie wiążące cele ilościowe służące zwiększeniu ponownego użycia produktów	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram prawnie wiążące cele dotyczące ograniczenia ilości odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Jeśli chcą Państwo przekazać swoje uwagi lub informacje, proszę wpisać je tutaj.

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Odpowiedzialność w zakresie marnowania żywności powinna spoczywać na przemyśle oraz osobach i instytucjach. Konsument -konsumentka pomimo starań ma dzisiaj najmniejszy wpływ na system, który nastawiony jest na produkcję i sprzedaż.

PYTANIA DOTYCZĄCE ODPADÓW ŻYWNOŚCIOWYCH

g) Unijna strategia „Od pola do stołu” służy umożliwieniu przejścia na zrównoważony system żywnościowy, który jest sprawiedliwy, bezpieczny dla zdrowia i przyjazny dla środowiska. Jej celem jest w szczególności zmniejszenie śladu środowiskowego i klimatycznego systemu żywnościowego UE, ochrona zdrowia obywateli i zapewnienie środków utrzymania podmiotom gospodarczym. Podjęcie działań na rzecz ograniczenia ilości odpadów żywnościowych ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia zrównoważonego systemu żywnościowego.

Proszę wskazać, czy zgadzają się Państwo, że ograniczenie ilości odpadów żywnościowych może przynieść następujące korzyści:

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Pomoc w łagodzeniu zmiany klimatu	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Pomoc w powstrzymaniu utraty różnorodności biologicznej	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Pomoc w ograniczeniu innych rodzajów wpływu na środowisko (użytkowanie gruntów, niedobór wody itp.)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Pomoc w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Obniżenie kosztów ponoszonych przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Oszczędności dla konsumentów	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Obniżenie kosztów ponoszonych przez właściwe organy (gospodarowania odpadami)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
inne	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Jeżeli wybrali Państwo „inne”, proszę rozwinąć swoją odpowiedź

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Odpady żywnościowe to efekt nieefektywnego systemu żywności: od poziomu placówek oświatowych, które w sposób nieefektywny dostarczają posiłki do np. szkół, po cały globalny system, który jest dzisiaj oparty na animal based production, co oznacza niekorzystne dysponowanie gruntami, wodą, produkcję odpadów, wzrost przychodów firm farmaceutycznych, koszty zdrowotne, koszty społeczne. Kwestie gospodarowania i ograniczania odpadów żywnościowych należy analizować w kontekście całości zmiany systemu opartego dzisiaj na produkcji zwierzęcej. Transformacja do systemu roślinnego, zrównoważonego, lokalnego spowoduje automatyczne ograniczanie odpadów i efektywne gospodarowanie i dystrybucję żywności.

h) Zapobieganie powstawaniu odpadów żywnościowych wymaga działań ze strony wielu podmiotów w całym łańcuchu dostaw żywności i poza nim. Kto Państwa zdaniem powinien podejmować więcej działań, aby ograniczyć ilości odpadów żywnościowych? (proszę wybrać maksymalnie 5 podmiotów z poniższego wykazu)

Maksymalna liczba elementów, które należy oznaczyć: 5

- producenci (rolnicy, rybacy, producenci z sektora akwakultury)
- producenci żywności
- sprzedawcy detaliczni i inni dystrybutorzy
- sektor hotelarstwa i gastronomii (hotele, restauracje, stołówki itp.)
- instytucje Unii
- rządy krajowe
- władze regionalne
- miasta, samorządy terytorialne
- banki żywności
- inne organizacje pozarządowe
- inwestorzy, banki lub instytucje finansowe
- placówki edukacyjne (szkoły itp.)
- konsumenci
- inne

i) Przy realizacji inicjatyw na rzecz ograniczenia ilości odpadów żywnościowych może wystąpić kilka wyzwań. W odniesieniu do każdego poniższego stwierdzenia proszę wskazać, jak ważne są te wyzwania Państwa zdaniem.

	Bardzo ważne	Ważne	Niezbyt ważne	Zupełnie nieważne	Nie wiem
Przedsiębiorstwa muszą uwzględnić w swojej działalności zapobieganie powstawaniu odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐

Konsumenci muszą wyrobić w sobie nowe nawyki, aby ograniczyć ilości odpadów żywnościowych (np. poprawa umiejętności zarządzania żywnością)	☐	☒	☐	☐	☐
Nieskuteczna współpraca między głównymi podmiotami (np. rolnikami i sprzedawcami detalicznymi)	☒	☐	☐	☐	☐
Akceptacja przez konsumentów potencjalnego ograniczenia wyboru żywności (np. prostsze menu, mniej możliwości dostępnych przy zamykaniu sklepu)	☐	☒	☐	☐	☐
Zapewnienie podjęcia odpowiednich działań w tempie koniecznym do wywiązania się z ogólnoświatowych zobowiązań (tj. ograniczenie ilości odpadów żywnościowych o połowę do 2030 r.)	☒	☐	☐	☐	☐
Zapewnienie braku kompromisów, jeśli chodzi o bezpieczeństwo żywności	☒	☐	☐	☐	☐
Brak dowodów i najlepszych praktyk wskazujących najskuteczniejsze działania	☒	☐	☐	☐	☐
Trudności w gromadzeniu danych na temat poziomów odpadów żywnościowych i związanych z nimi skutków	☒	☐	☐	☐	☐
Trudności w monitorowaniu przestrzegania celów związanych z odpadami żywnościowymi	☒	☐	☐	☐	☐
Koszty wynikające z zapobiegania powstawaniu odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐
inne	☐	☐	☐	☐	☐

Jeżeli wybrali Państwo „inne”, proszę rozwinąć swoją odpowiedź

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Kwestie zarządzania odpadami żywnościowymi muszą być częścią zmiany systemowej. Sami konsumenci i konsumentki powinny i powinni otrzymywać dostęp do edukacji żywnościowej w kontekście klimatu, bioróżnorodności, praw zwierząt, zdrowia. To KE powinna w planowanych ramach prawnych Sustainable Food System wprowadzić regulacje, które będą obligatoryjne i będą nakładać obowiązki dla władz państw członkowskich, władz miast, samorządów oraz przemysłu.

j) Które środki są Państwa zdaniem najskuteczniejsze w ograniczaniu ilości odpadów żywnościowych? Dla każdego z poniższych środków proszę wskazać jego możliwy poziom wpływu.

					Nie wiem
--	--	--	--	--	----------

	Bardzo duży wpływ	Umiarkowany wpływ	Ograniczony wpływ	Zupełny brak wpływu	/nie mam zdania
Wymiana najlepszych praktyk	☐	☐	☒	☐	☐
Pomiar ilości odpadów żywnościowych w celu monitorowania postępów	☒	☐	☐	☐	☐
Wyznaczenie celów dotyczących ograniczenia ilości odpadów żywnościowych	☒	☐	☐	☐	☐
Ułatwianie oddawania nadwyżek żywności	☐	☒	☐	☐	☐
Wykorzystywanie nadwyżek żywności i produktów ubocznych (np. jako paszy dla zwierząt)	☐	☐	☐	☐	☒
Zwiększenie efektywności w całym łańcuchu dostaw żywności (np. lepsze zarządzanie podażą i popytem)	☒	☐	☐	☐	☐
Innowacje dotyczące opakowań (np. w celu wydłużenia okresu trwałości)	☐	☐	☒	☐	☐
Wyraźniejsze, bardziej zrozumiałe oznaczenia dat (np. „najlepiej spożyć przed końcem” i „należy spożyć do”)	☒	☐	☐	☐	☐
Kampanie skierowane do konsumentów	☐	☐	☒	☐	☐
Narzędzia i aplikacje cyfrowe (np. ułatwiające redystrybucję nadwyżek żywności)	☐	☐	☒	☐	☐
Kształcenie i szkolenie (obywateli, podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze itp.)	☒	☐	☐	☐	☐
Partnerstwa publiczno-prywatne: dobrowolne zobowiązania podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze do ograniczenia ilości odpadów żywnościowych w łańcuchu dostaw	☐	☒	☐	☐	☐

Zachęty podatkowe (np. ulgi w podatku od osób prawnych za darowizny żywności)	☒	☐	☐	☐	☐
Inne inicjatywy regulacyjne	☒	☐	☐	☐	☐

Jeżeli wybrali Państwo „inne”, proszę rozwinąć swoją odpowiedź

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Są dwa elementy, które mogą mieć znaczący wpływ na politykę ograniczania marnowania żywności: regulacje w ramach Sustainable Food System, oraz polityka fiskalna. Regulacje w ramach SFS powinny obejmować kwestie: oznakowania, zamówień publicznych, odpowiedzialności władz krajowych, regionalnych, samorządowych, oraz instytucji ich podległych oraz edukację żywnościową jako część edukacji dla klimatu, bioróżnorodności. Należy zaznaczyć, że kwestia przekazywania odpadów do produkcji zwierzęcej jest co najmniej kontrowersyjna bo umacnia animal - based production tym samym stojąc w sprzeczności z celami Europejskiego Zielonego Ładu oraz strategii Od pola do stołu. Taktyka polegająca na odpowiedzialności konsumenckiej jak dotychczas zbankrutowała.

PYTANIA DOTYCZĄCE SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI

Aby ułatwić recykling, dyrektywa ramowa w sprawie odpadów przewiduje wymóg selektywnej zbiórki papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła i olejów. Od 2024 r. wymóg ten ma zastosowanie również do bioodpadów, a od 2025 r. do frakcji odpadów tekstylnych i odpadów niebezpiecznych wytwarzanych przez gospodarstwa domowe. Na podstawie innych przepisów UE selektywna zbiórka jest wymagana również w przypadku następujących odpadów z gospodarstw domowych: opakowań, baterii, sprzętu elektronicznego i elektrycznego. Niektóre obecne systemy zbierania pozwalają na zbieranie kilku rodzajów odpadów w tym samym pojemniku (np. metale, tworzywa sztuczne i papier razem, tektura i kartony po napojach razem). Do celów niniejszego kwestionariusza wszystkie frakcje odpadów suchych, które są zbierane oddzielnie od odpadów resztkowych (niepoddanych recyklingowi) i bioodpadów (odpadów mokrych), można uznać za zbierane selektywnie. Odpady żywnościowe uważa się za zbierane selektywnie, jeśli są zbierane osobno lub razem z niektórymi innymi bioodpadami.

k) Proszę wskazać, czy segregują Państwo produkty do ponownego użycia i strumienie odpadów zgodnie z dostępnymi usługami zbierania odpadów i infrastrukturą w Państwa gminie (pytania te są skierowane do osób fizycznych lub gospodarstw domowych, więc proszę odpowiadać we własnym imieniu).

	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się
Przekazuję towary do ponownego użycia bezpośrednio rodzinie i znajomym	☒	☐	☐
Oddaję towary do ponownego użycia za pośrednictwem zbiórek „spod drzwi” lub punktów zwrotu	☒	☐	☐
Segreguję wszystkie strumienie odpadów, które są zbierane „spod drzwi”	☒	☐	☐

Segreguję niektóre strumienie odpadów, które są zbierane „spod drzwi”	☐	☐	☒
Nie segreguję odpadów i wyrzucam wszystko jako odpady zmieszane	☐	☐	☒
Segreguję niektóre strumienie odpadów, które muszę oddać do centrum zbiórki	☐	☐	☒

I) Biorę udział w selektywnej zbiórce następujących frakcji odpadów (pytania te są skierowane do osób fizycznych lub gospodarstw domowych, więc proszę odpowiadać we własnym imieniu).

	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się
Papier i tektura	☒	☐	☐
Metale	☒	☐	☐
Tworzywa sztuczne	☒	☐	☐
Szkło	☒	☐	☐
Żywność	☒	☐	☐
Materiały ogrodowe	☐	☒	☐
Oleje spożywcze	☐	☒	☐
Inne oleje (oleje smarowe i przemysłowe, takie jak olej silnikowy, olej do skrzyni biegów)	☐	☒	☐
Baterie	☒	☐	☐
Sprzęt elektryczny i elektroniczny	☒	☐	☐
Tekstylnia	☒	☐	☐
Produkty wielkogabarytowe (np. meble, materace)	☒	☐	☐
Niebezpieczne produkty z gospodarstwa domowego (np. farby i lakiery, środki czyszczące, niewykorzystane leki)	☒	☐	☐

Proszę wskazać wszelkie inne frakcje odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w Państwa okolicy.

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Przykładowo gaśnice samochodowe.

m) Jestem zadowolony/-a z systemu zbierania odpadów funkcjonującego w moim miejscu zamieszkania, umożliwiającego selektywną zbiórkę następujących frakcji odpadów (pytania te są skierowane do osób fizycznych lub gospodarstw domowych, więc jeśli nie udzielają Państwo odpowiedzi jako obywatele, proszę wybrać opcję nie dotyczy).

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem	Nie dotyczy
Papier i tektura	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Metale	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Tworzywa sztuczne	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Szkło	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Żywność	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Materiały ogrodowe	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Oleje spożywcze	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Inne oleje (oleje smarowe i przemysłowe, takie jak olej silnikowy, olej do skrzyni biegów)	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Baterie	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Sprzęt elektryczny i elektroniczny	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Tekstylia	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Produkty wielkogabarytowe (np. meble, materace)	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Niebezpieczne produkty z gospodarstwa domowego (np. farby i lakiery, środki czyszczące, niewykorzystane leki)	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐

Wszelkie dodatkowe uwagi lub informacje, które chcieliby Państwo przekazać (np. inne frakcje odpadów, które powinny być zbierane selektywnie w celu recyklingu).

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Brak informacji, brak komunikacji, brak oznakowania na opakowaniach jak segregować, wysokie koszty, brak dostępu/transportu do miejsca zbiórek.

n) W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami na temat selektywnej zbiórki?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
UE wprowadziła skuteczne środki selektywnej zbiórki odpadów	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Mój kraj/samorząd terytorialny wprowadził skuteczne środki selektywnej zbiórki odpadów	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Mój pracodawca wprowadził skuteczne środki selektywnej zbiórki odpadów w miejscu pracy	☐	☐	☐	☐	☐	☒

o) Starania na rzecz selektywnej zbiórki mogą wiązać się z kilkoma wyzwaniem. Proszę wskazać czynniki, które Państwa zdaniem zwiększyłyby udział w selektywnej zbiórce odpadów komunalnych (proszę wybrać maksymalnie 5 czynników z poniższego wykazu).

Maksymalna liczba elementów, które należy oznaczyć: 5

- Więcej informacji na temat tego, dlaczego selektywna zbiórka odpadów jest ważna (bezpieczeństwo produktów pochodzących z recyklingu, zanieczyszczenie, wpływ na środowisko)
- Więcej informacji o tym, co dzieje się z odpadami po ich zebraniu i w jaki sposób mogą one służyć pożytecznym celom
- Pewność, że wszystkie segregowane przeze mnie odpady zostaną przygotowane do ponownego użycia lub poddane recyklingowi
- Więcej informacji o sposobie segregowania odpadów w ramach zbiórki (np. które odpady trafiają do którego pojemnika)
- Więcej informacji o poszczególnych metodach zbiórki (np. zbiórka „spod drzwi”, punkty zbiórki, mobilne punkty zbiórki)
- Łatwe do znalezienia informacje o lokalizacji i godzinach otwarcia najbliższych punktów zbiórki, centrów zbierania odpadów, mobilnych punktów zbiórki
- Bardziej dogodne rozmieszczenie ulicznych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów
- Bardziej dogodne rozmieszczenie mobilnych punktów zbiórki (np. odpadów niebezpiecznych)
- Bardziej dogodne rozmieszczenie centrów zbierania odpadów
- Bardziej dogodne godziny otwarcia mobilnych punktów zbiórki, centrów zbierania odpadów
- Lepsza dostępność najbliższego centrum zbierania odpadów (pod względem praw dostępu)
- Więcej miejsca w moim gospodarstwie domowym na kilka różnych pojemników na odpady
- Częstsze zbieranie odpadów zbieranych selektywnie w porównaniu z odpadami zmieszanymi
- Więcej pojemników ulicznych
- Czystsze i bezpieczniejsze otoczenie ulicznych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów (np. brak potłuczonego szkła, odpadów zgnitych)
- Odpowiednie oznakowanie pojemników na odpady wyraźnymi instrukcjami (np. symbolami lub kolorami) dotyczącymi dozwolonych odpadów

- Wynagradzanie przez gminę starań w segregowaniu różnych frakcji odpadów do różnych pojemników poprzez zachęty finansowe (np. gdyby usuwanie odpadów zmieszanych było droższe niż usuwanie odpadów zbieranych selektywnie)
- inne

Jeżeli wybrali Państwo „inne”, proszę rozwinąć swoją odpowiedź

Dopuszczalna liczba znaków to: od 25 do 1000

Obecny system segregacji polega na przeniesieniu odpowiedzialności na osoby indywidualne.

p) Czy zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami odnoszącymi się do sprostania wyzwaniom i usprawnienia działań dotyczących selektywnej zbiórki

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Wiem, jak segregować odpady w domu	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Wiem, gdzie i kiedy należy przynosić odpady segregowane (np. miejsce, godziny otwarcia, przyjmowane odpady)	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Pomocne byłyby dokładniejsze informacje zamieszczane na samych produktach na temat ich składu oraz sposobu usuwania ich w ramach selektywnej zbiórki	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Pomocne byłyby dokładniejsze informacje zamieszczane na pojemnikach na odpady oraz przekazywane przez podmioty świadczące usługi zbierania odpadów na temat sposobu prawidłowego segregowania odpadów w różnych pojemnikach	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram segregowanie odpadów w moim gospodarstwie domowym w większej liczbie osobnych pojemników przeznaczonych do zbiórki „spod drzwi” ze względu na korzyści dla środowiska (zwiększenie efektywności i jakości recyklingu)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram segregowanie odpadów w większej liczbie osobnych pojemników i dostarczanie ich do punktów zbiórki poza moim domem ze względu na korzyści dla środowiska (zwiększenie efektywności i jakości recyklingu)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Popieram segregowanie odpadów w większej liczbie osobnych pojemników w domu lub dostarczanie ich do punktów zbiórki poza moim domem, aby zmniejszyć rachunki za wywóz odpadów	☒	☐	☐	☐	☐	☐

ZACHĘTY REGULACYJNE LUB GOSPODARCZE

W dyrektywie ramowej w sprawie odpadów zachęca się państwa członkowskie do nakładania na producentów produktów finansowej lub organizacyjnej odpowiedzialności za ich produkty pod koniec przydatności do użycia, tj. za selektywną zbiórkę i przetwarzanie odpadów (tzw. „rozszerzona odpowiedzialność producenta”) Na poziomie UE ma to już zastosowanie do opakowań, baterii, sprzętu elektronicznego, niektórych przedmiotów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, narzędzi poławowych i samochodów.

Państwa członkowskie zachęca się do stosowania także innych instrumentów ekonomicznych w celu stworzenia zachęt do lepszego gospodarowania odpadami. Jednym z takich środków jest system „płać za to, co wyrzucasz”, w którym wytwórcy odpadów (np. gospodarstwa domowe) ponoszą opłaty za gospodarowanie odpadami w zależności od ilości i/lub rodzaju wytworzonych odpadów. Zachęca to do segregacji odpadów nadających się do recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów zmieszanych.

q) W jakim stopniu zgadzają się Państwo z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi kosztów gospodarowania odpadami?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Wiem, ile płacę za zbieranie odpadów	☐	☐	☐	☒	☐	☐
„Rozszerzona odpowiedzialność producenta” powinna mieć zastosowanie do większej liczby kategorii produktów (np. tekstyliów)	☒	☐	☐	☐	☐	☐
„Rozszerzona odpowiedzialność producenta” powinna obejmować również działania na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów	☒	☐	☐	☐	☐	☐
„Rozszerzona odpowiedzialność producenta” powinna być lepiej egzekwowana w przypadku sprzedaży przez internet	☒	☐	☐	☐	☐	☐
Systemy „płać za to, co wyrzucasz” powinny być stosowane na szerszą skalę i w sposób bardziej rygorystyczny	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Obywatele powinni płacić więcej za usuwanie odpadów zmieszanych (które raczej nie są poddawane recyklingowi, są spalane lub składowane) niż za usuwanie odpadów zbieranych selektywnie	☐	☐	☒	☐	☐	☐

r) Czy zgadzają się Państwo, że istnieją wystarczające regulacyjne lub rynkowe zachęty dla przedsiębiorstw do inwestowania w następujące działania?

	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Nie mam zdania	Nie zgadzam się	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
Zapobieganie powstawaniu odpadów	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Przygotowanie do ponownego użycia	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Odzysk materiałów	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Segregacja odpadów	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Selektywna zbiórka z myślą o przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu (własnych odpadów)	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Dekontaminacja	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Recykling	☐	☐	☐	☐	☒	☐

Jeśli chcą Państwo udostępnić jakieś dokumenty, proszę je załączyć w tym miejscu. [Wyłącznie jeden plik o maksymalnym rozmiarze 10 MB. Dozwolone są jedynie pliki w formacie pdf, txt, doc, docx, odt, rtf].

Załącz plik(i)

Dopuszczone są wyłącznie pliki o formacie pdf,txt,doc,docx,odt,rtf.

Contact

Caterina.SAVELLI@ec.europa.eu